

Джек Лондон

ДЖЕРИ ОСТРОВИТЯНИНА

Издателство
ПАРИТЕТ

РУСКИ КНИГИ НА БЪЛГАРСКИ ЕЗИК

Джек Лондон. ДЖЕРИ ОСТРОВИТЯНИНА
Приключения и фантстика, 272 стр.
Превод Димитър Подвързачов

Произведенията на Джек Лондон завладяват читателите от всички възрасти, а героите им са смели, благородни и пълни с любов към живота. Една от най-обичаните книги на Джек Лондон разказва за невероятните приключения на ирландския териер Джери. От раждането си Джери получава от господаря си само грижа и любов. Но един ден животът му рязко се променя – Джери се озовава на остров, населен с враждебни местни жители. Естественият ум, находчивостта и смелостта помагат на необикновеното куче да избегне много опасности и дори да намери приятел сред тях. След като излиза романът, по целия свят се появяват огромен брой кучета, кръстени на героя на книгата, а много читатели, впечатлени от тази история, се сдобиват с четирикраки приятели.

За поръчки от сайта
www.paritetbg.com — 20% отстъпка!

© Предпечатна подготовка Паритет ООД

Всички права са защитени. Никаква част от тази книга не може да бъде възпроизведена в каквато и да е форма без писменото разрешение на притежателя на авторските права.

ISBN 978-619-153-399-2

ПРОЛОГ

За някои писатели е голямо нещастие, че в съзнанието на обикновения човек художественият разказ и небивалицата са едно и също нещо. Преди няколко години публикувах роман за Южните морета. Действието се развиваше на Соломоновите острови. Критиката не щадеше похвалите си за този „изключителен полет на въображението“. Що се отнася до достоверността обаче, критиците твърдяха, че романът няма нищо общо с действителността. Според тях на всекиго било ясно, че кърдроските канибали, които ходят голи и ако им се удаде случай, секат глави както един на друг, така и на бели хора, вече били изчезнали от лицето на земята.

Сега чуйте. Пиша тези редове в Хонолулу, на Хавайските острови. Вчера на брега близо до Уайкики ме заговори един непознат. Спомена името на общ приятел, капитан Келър. Когато роботърговският кораб „Минота“, на който пътувах и аз, претърпя корабкрушение край Соломоновите острови, точно капитан Келър, собственик на друг роботърговски кораб — „Йожени“, спаси живота ми. Черните отсекли главата на капитан Келър, ми каза непознатият. Знаеше го със сигурност. Беше представял майката на капитана, когато уреждали въпроса с наследството.

Има и друго. Един ден получих писмо от мистър С. М. Удфорд, пълномощен представител на Англия за британската част на Соломоновите острови. Беше се завърнал на поста си след дълъг отпуск в Англия, където беше отишъл по повод приемането на сина му в Оксфорд. Ако прегледате рафтовете на някоя обществена библиотека, почти неизбежно ще се натъкнете на книга, озаглавена „Един естествоизпитател сред ловците на глави“. Този естествоизпитател е мистър Удфорд. Той е написал книгата.

Връщам се към писмото му. Говорейки за извършената през деня работа, той мимоходом и накратко споменаваше едно свое специално задължение, което бил изпълнил съвсем скоро. Причина за отлагането било пътуването му до Англия. Ставаше въпрос за наказателна експедиция до някакъв съседен остров, свързана между другото и с намирането на главите на едни наши общи приятели — бял търговец, жена му и децата му, също бели, и неговия бял служител. Експедицията беше приключила успешно и мистър Удфорд завършваше разказа си за този епизод по следния впечатляващ начин: „Особено ме порази отсъствието на болка и ужас по лицата им, които, струва ми се, излъчваха по-скоро покой и смирение“. Казваше това, представите си, за мъже и жени от своята раса, които бе познавал добре и бе канил на вечеря в собствения си дом.

И други мои приятели, с които съм седял на вечеря в онези чудесни и безгрижни дни на Соломоновите острови, вече ги няма, минали в небитието по същия начин. Боже милостиви! Аз

самият пътувах веднъж с „Минота“, малък двумачтов кораб от тиково дърво, по време на рейс за превозване на роби до Малаита, като бях взел и жена си. На вратата на скромната ни каюта имаше все още свеж надпис, издълбан с нож, за събитие отпреди няколко месеца. Оповестяваше се, че е отсечена главата на капитан Макензи, тогавашния капитан на кораба. А когато стигнахме в Ланга-Ланга, британският крайцер „Кеймбриън“ тъкмо бе превърнал селото в развалини.

Няма защо да удължавам това встъпление към разказа си с повече подробности, макар че, мога да ви уверя, разполагам с изобилие от такива случаи. Надявам се все пак поне отчасти да съм успял да ви убедя, че приключенията на героя на тази книга, кучето Джери, са реални преживелици в един напълно реален свят на кашибали. И, Бога ми, по време на онова пътуване с „Минота“ жена ми и аз намерихме на борда на кораба едно кутре, очарователен ирландски териер, което преследваше черните, имаше гладък косъм като Джери и се казваше Пеги. Ако не беше Пеги, тази книга никога нямаше да бъде написана. Пеги бе собственост на прекрасния шкипер на „Минота“. Но ние с жена ми толкова я обикнахме, че след корабокрушението на „Минота“ мисис Лондон предумишлено и най-безсрамно я открадна от шкипера на кораба. Трябва също така да призная, че и аз — предумишлено и най-безсрамно, станах съучастник в престъплението на съпругата си. Толкова обичахме Пеги! Скъпото ми царствено и славно малко куче, погребано близо до океана на източния бряг на Австралия!

Трябва да добавя, че също като Джери Пеги

бе родена край лагуната Мериндж, в плантацията Мериндж на остров Исабел, който е разположен малко по на север от остров Флорида и на който се намира седалището на правителството; там живее и пълномощният представител на английската корона мистър С. М. Удфорд. И последно: добре познавах майката и бащата на Пеги и сърцето ми често се изпълваше с топлина при гледката на тази вярна двойка, когато двамата тичаха един до друг покрай брега. Истинското име на бащата бе Теренс. А майката се казваше Биди.

*Джек Лондон,
брегът на Уайкики,
Хонолулу, Оаху, Хавайските острови
5 юни 1915 г.*

ГЛАВА I

Преди мистър Хегин внезапно да го грабне под мишница и да се качи в корабната лодка, Джери изобщо не беше и помислял, че може да му се случи нещо лошо. Мистър Хегин беше многообичният господар на Джери през шестте месеца на краткия му живот. Джери не знаеше, че мистър Хегин е господарят му, защото думата „господар“ не съществуваше в неговия речник на ирландски териер с мека козина и златисто-кафяв цвят.

Но в речника на Джери комбинацията от звукове „мистър Хегин“ означаваше точно това, което хората влагат в понятието „господар“, когато говорят за кучета. Джери бе чувал Боб, писаря, и Дерби, надзирателя на плантацията, винаги да казват „миъстър Хегин“, когато се обръщат към стопанина му.

А понеже кучетата, верни на своята сляпа, няма и бляскава природа, с героичното си обожание надценяват хората, те всъщност мислят за своите господари и обичат своите господари много повече, отколкото показват фактите. Както „мистър Хегин“ за Джери, думата „господар“ означава за тях много повече, отколкото за хората. Човекът смята, че е господар на кучето, но кучето мисли за господаря си като за бог.

Като дума „бог“ също не фигурираше в речника на Джери, макар че той вече разполагаше с определен, и то доста богат набор от думи. За

него „бог“ бе мистър Хегин. В сърцето и главата на Джери, в тайнствения център на всичките му действия, наречен съзнание, мистър Хегин заемаше същото място, каквото заема Бог в човешкия ум. За Джери мистър Хегин означаваше това, което означава Господ за вярващите. Накратко казано, мистър Хегин беше богът на Джери.

Така че когато мистър Хегин, или богът, или както и да го наречем с ограничените възможности на езика, грабна Джери повелително и внезапно, стисна го под мишница и се качи в корабната лодка, а черният екипаж веднага налегна греблата, Джери изведнъж изнервен разбра, че е започнало да става нещо необичайно. Той не се беше качвал никога преди на борда на „Еренджи“, който ставаше все по-голям и по-близък с всеки пенлив удар на черните гребци.

Само час по-рано Джери бе слязъл на брега от къщата в плантацията да гледа отплаването на „Еренджи“. Беше изпитвал това приятно усещане два пъти досега за шестте месеца на своя живот. И наистина бе толкова приятно да тичаш нагоре-надолу по белия коралов пясък и под vezetството на Биди и Теренс да внасяш своя дял в суматохата на брега, както можеш.

Например като ловиш негри. Джери бе закърмен с омраза към негрите. Първите впечатления на малкото скимтящо кученце от света го бяха научили, че Биди, неговата майка, и Теренс, баща му, мразят негрите. Негърът бе нещо, срещу което трябва да се ръмжи. Негърът — освен ако не беше прислужник в къщата, бе нещо, което трябва да се напада, да се удря и да се хапе, ако влезе в двора. Биди постъпваше така. Теренс по-

стъпваше така. По този начин служеха те на своя бог мистър Хегин. Негрите бяха двуноги низши същества, които работеха за своите двуноги бели господари и бяха техни роби. Те живееха в отделни селища някъде далеч и бяха толкова низши и нищожни, че не трябваше дори да се осмеляват да доближат жилищата на господарите си.

Ловът на негри обаче бе рисковано нещо. Джери разбра това съвсем скоро след като се научи да пълзи. Ловът беше опасен. Докато мистър Хегин, Дерби или Боб бяха наблизко, рискът от лова бе за сметка на негрите. Но понякога белите господари ги нямаше. И тогава негрите ставаха опасни. Трябваше да се преследват с особена предпазливост. Защото тогава, далече от очите на белите си господари, негрите съвсем не се задоволяваха да се мръщят и да мърморят, а нападаха четириногите кучета с камъни и тояги. Джери бе виждал майка си ранена по такъв начин, а и той самият, преди да се научи да се въздържа, получи удар с тояга, когато остана сам в тревата срещу Войнство Господне¹ — негър, който носеше на шията си кръгла китайска топка за врата, закачена на връв от преплетени влакна на кокосов орех. Имаше и друг случай. Джери помнеше още едно пременение в тревата, битката между него, подкрепен от брат си Майкъл, и Оуми — друг негър, който пък носеше отпред на гърдите си зъбчати колела от будилник. Той толкова жестоко удари Майкъл по главата, че лявото му ухо остана осакатено завинаги и се изроди в малка издатина, сбръчкана и леко извита нагоре.

¹ Войнство Господне — името на човека (в англ. оригинал Godarmy).

Имаше и още нещо. Брат му Патси и сестра му Катлийн, които изчезнаха преди два месеца, които бяха престанали да бъдат и вече не съществуваха. Великият бог мистър Хегин, обзет от гняв, бе вдигнал на крак цялата плантация. Претърсиха хресталака. Пребиха с камшици половин дузина негри. И мистър Хегин не успя да разкрие тайнственото изчезване на Патси и Катлийн. Биди и Теренс обаче знаеха. Както и Майкъл, и Джери. Патси и Катлийн, и двамата на по четири месеца, бяха изчезнали в готварския казан на негърското селище и пухкавите им меки кожи бяха изгорели в огъня. Джери знаеше това, защото като баща си, майка си и брат си бе подушил силната миризма на изгоряло месо, която не може да се сбърка с нищо друго. Бесът, предизвикан от тази миризма, бе подтикнал Теренс дори да нападне прислужника Могъм, а мистър Хегин, който не бе усетил нищо, мистър Хегин, който обичаше да налага ред на всичко живо под своя покрив, смъмри Теренс и го върза с верига.

Но на брега черните, чийто срок на служба бе изтекъл, идваха със сандъчетата си на главите, за да отплават с „Еренджи“, и тогава ловът на негри не бе опасен. Това беше единственият шанс за разчистване на старите сметки, защото отплавалите с „Еренджи“ негри никога не се връщаха отново. Така например тази сутрин Биди си върна на Леруми за един потаен удар. Тя впи зъби в голия му прасец, нахвърли се върху него и го блъсна във водата заедно със сандъка и всичките му принадлежности, а после му се изсмя, сигурна в закрилата на мистър Хегин, който отмина случката с гримаса.

Освен това на „Еренджи“ имаше поне едно диво куче, по което Джери и Майкъл се скъсваха да лаят от брега. Веднъж Теренс, който бе голям почти колкото еърдейлски териер и имаше лъвско сърце, Теренс Великолепния, както го наричаше Том Хегин, бе заловил едно диво куче да се разхожда по брега и си бе доставил удоволствието да го победи в една чудесна схватка, в която Джери и Майкъл, Патси и Катлийн, които тогава бяха още живи, се бяха включили с много пронизителни писъци и с острите си зъби. Джери ни-

кога нямаше да забрави възторга, който бе изпитал, когато при едно сполучливо ухапване устата му се напълни с козина, неповторимо ухаеща на куче. Дивите кучета бяха кучета — той разпознаваше в тях своя вид; но те все пак се различаваха от неговата порода, отгледана от лордове; бяха различни, бяха низши по същия начин, по който бяха по-низши негрите в сравнение с мистър Хегин, Дерби и Боб.

Но Джери вече не гледаше към приближаващия „Еренджи“. Биди, помъдряла от предишните си горчиви загуби, стоеше в самия край на пясъка, предните ѝ лапи бяха във водата, а гласът ѝ оплакваше новото ѝ нещастие. Джери усещаше, че е свързано с него, защото нейната скръб остро, с някакво неясно предчувствие разкъсваше чувствителното му, предано сърце. Той не знаеше какво вещае това, но усещаше някакво бедствие за себе си. Докато гледаше назад към Биди, смазаната му от мъка майка, видя и Теренс да се суети угрижено край нея. Козината на Биди и Теренс, както и на Майкъл, на Патси и на Катлийн беше твърда. Джери единствен от семейството имаше мека козина.

Освен това Теренс бе предан съпруг. Един от най-ранните спомени на Джери бе как Теренс тича заедно с Биди миля след миля по плажовете или между редиците кокосови палми; помнеше ги един до друг, и двамата усмихнати, отдадени на огромното удоволствие. Тъй като освен братята, сестрите му и случайно срещнатите един-два пъти диви кучета, това бяха единствените себеподобни, които познаваше, Джери смяташе, че явно така мъжките и женските кучета живеят

заедно — свързани в семейство и верни един на друг. Но Том Хегин знаеше колко необичайно е това. „Достойни разбирания“, казваше той, и то доста често, с топъл глас и влажни очи, в които се четеше уважение. „Джентълмен е този Теренс, мъж на място с четири крака. Мъж-куче, ако мога така да се изразя. И свръхпотентен, честна дума! Неговата кръв ще си остане същата и след хиляда поколения, както и хладнокръвната му глава и нежното храбро сърце.“

Теренс не изразяваше на глас болката си, ако чувстваше болка, но суетенето му около Биди издаваше неговата загриженост. Но Майкъл, поддал се на тревогата, седеше до майка си и сърдито лаеше над нарастващото помежду им водно пространство, както би го сторил срещу някоя опасност, която се промъква с шумолене през джунглата. Този вой също отекна в сърцето на Джери и затвърди предчувствието му, че над него е надвиснала зла съдба, макар и да не знаеше каква точно.

За шестте месеца на своя живот Джери бе научил много неща и все пак знаеше малко. Знаеше, без да се замисля, без дори да подозира, че знае, защо Биди — толкова смела, колкото и мъдра, не прави нищо, за да предотврати бедата, за която му казваше гласът ѝ; защо не скача във водата и не плува след него. Тя го бе защитила като лъвица, когато огромният шопар го бе притиснал между коловете, върху които се издигаше господарската къща, и се бе опитал да го изяде. Биди се беше хвърлила като лъвица и върху черния помощник на готвача, който се бе опитал да изгонни Джери от кухнята с пръчка. Тя бе посрещнала

удара на пръчката, без да трепне и без да издаде звук, а после бе повалила момчето на земята и го бе въргалаля сред неговите тенджери и тигани, докато мистър Хегин не я откъсна от него много сърдит. Тогава за пръв път Биди му се озъби. А той остро порица кухненския помощник, задето се е осмелил да вдигне ръка срещу четириногото куче, собственост на един бог.

Джери знаеше защо майка му не скача във водата след него. Соленото море и лагуните, които се връзваха от него навътре в сушата, бяха табу. Думата и звукът „табу“ нямаха място в речника на Джери. Но това, което означаваша, присъстваше в най-будната част на съзнанието му. Там властваше представата — смътна и неясна, но категорична, че е не само лошо, но и извънредно опасно за едно куче, за което и да е куче, да влезе във водата. Той изпитваше някакво неопределено усещане за пълната си обреченост там, където огромни люспести чудовища с големи челюсти и ужасяващи зъби ту гладко и хлъзгаво се стрелкаха по гребена на вълните, ту изплуваха от дълбините. Те само за един миг хващаха и гълтаха някое куче така, както кокошките на мистър Хегин кълвяха и гълтаха просо.

Често бе чувал майка си и баща си на сигурно място от брега да лаят по тези страховити морски обитатели и яростно да изливат омразата си към тях, когато се появяваха на повърхността близо до брега като носени от вълните пънове. В речника на Джери думата „крокодил“ не съществуваше. Съществуваше само образът на пън, носен от вълните и различен от всеки друг пън, защото бе жив. Джери чуваше, запомняше и

различаваше множество думи и те за него бяха също такива инструменти на мисълта, както и за хората. Но понеже по рождение и по природа бе лишен от дарбата да говори, не можеше да използва всички тези думи и съзнанието му си служеше с образи по същия начин, по който мисълта на човека използва думите. Пък и нали човекът, който може да говори, в процеса на мислене волно или неволно използва образи, които отговарят на думите и разширяват тяхното значение.

Може би съзнанието на Джери, където на преден план изпъкваше образът на плаваща греда, постигаше по този начин по-дълбоко и по-пълно разбиране за въпросното нещо, отколкото човешкото съзнание с думата „крокодил“ и свързаната с нея представа. Джери наистина знаеше за крокодилите много повече от който и да е човек. Той можеше да подуши крокодил много по-отдалеч и с много по-голяма сигурност, отколкото някой човек, бил той дори негър, или горски жител от островите. Той можеше да разбере, когато някой изпълзвал от лагуната крокодил лежи, без да издава звук и без да помръдва, може би заспал на сто фута навътре в меката постелка на джунглата.

Джери знаеше езика на крокодилите по-добре от който и да е човек. Имаше по-добри начини и възможности да го научи. Различаваше многобройните шумове, които издаваха, различното им сумтене и мъркане. Разпознаваше шумовете, които означават ярост, страх, глад или любов.